

Romska biblioteket är invigt

Det romska biblioteket vid Sundbybergs folkhögskola invigdes den 15 april 2015.

Ingrid Jonsson träffade skolbibliotikarien Karina Roloff för en intervju efter invigningen.

Hon berättade hur tanken på ett romskt bibliotek uppstod.

Manuel Tan Marti, som var projektledare för de romska kurserna på skolan skaffade en gång en lista över böcker som fanns utgivna på romani. Vi hade haft ett ESF-projekt med behandlingsassistentutbildning för romer. När kursen var slut fanns lite pengar kvar och vi kom på att då borde vi ju samla romsk litteratur till ett romskt bibliotek inom folkhögskolebiblioteket.

Vi upptäckte att det fanns ett behov av att skapa ett romskt bibliotek och ville inom folkhögskolebiblioteket samla böcker på de olika romska dialekterna samt faktaböcker om romsk kultur och historia. Det kommer att innehålla berättelser om romskt liv, läroböcker i de olika språkvarianterna, barnböcker, ljudböcker och tidskrifter. I Kulturrådets handlingsprogram för läsfrämjande (delrapport maj 2014) konstateras att förutom för samiskan, så har ingen part idag ansvar för de nationella minoritetsspråken i det svenska biblioteksväsendet. Folkbiblioteken erbjuder ett begränsat utbud ännu så länge. När nya bibliotekslagen slår igenom kommer detta förbättras, eftersom de nationella minoriteterna numera är en prioriterad målgrupp för folkbibliotekens arbete. Det har funnits ett intresse från folkbibliotekshåll för vårt projekt.

Jag undrade varför biblioteket just skapats vid Sundbybergs Folkhögskola.

Karina Roloff svarade att Sundbybergs folkhögskola under många år

Karina Roloff arbetar med det romska biblioteket i Sundbybergs Folkhögskola.

anordnat utbildningar för romer, oftast i projektform med olika finansierare – Arbetsförmedlingen, Stockholms Stad, Europeiska Socialfonden och så vidare. Vi vill få kontinuitet, långsiktighet och kvalitet i verksamheten och då passar ett bibliotek – böcker som samlas och ordnas och som finns kvar på skolan mellan projekten, och som nya klasser kan ta del av under många år. Redan innan vi började skapa ett särskilt romskt bibliotek hade vi en början med ca 4 hyllmeter, på grund av att vi länge arrangerat romska kurser. Romernas folkkultur har signum *Mat* i det svenska bibliotekssystemet SAB. Folkhögskolan har ju ett viktigt demokratiskt uppdrag och därför har folkhögskolebiblioteket en del litteratur som handlar om minoriteters rättigheter, som används av deltagarna till uppsatser och liknande.

När insamlandet kom igång började vi med att kontakta privata samlare. Vi köpte till exempel många Katitzi-böcker direkt från Rosa Taikon, samt fick del av författaren Gunilla Lundgrens samling. Vi har även köpt från antikvariat, samt nyttgivet från våra vanliga bokhandlare.

Har den romska gruppen varit involverad?

Den romska gruppen har visat intresse, exempelvis gjorde romska radion

reportage vid invigningen. Manuel Tan Marti har varit ett stort stöd, för utom att han dessutom var den som kläckte idén till biblioteket. Under läsåret 2014-2015, när vi påbörjade projektet hade vi inte några romska kurser på skolan. Invigningen av biblioteket var 15 april 2015 och vi kommer att gå ut med mer information till den romska gruppen längre fram, när samlingen blivit större. När vi får fler romska utbildningar kommer informationen spridas mellan romer. Jag hoppas kunna komma i kontakt med modersmåls lärare osv också i framtiden, samt att vi kommer att informera i sociala medier.

Till sist: Vilka böcker är populärast?

Populärast är Katitzi av Katarina Taikon, som bland annat lästs av deltagare i skolans barnomsorgskurs, samt serieboken *Felicia* av Sara Olauson, om en av de många fattiga rumäner som kommit till Sverige i hopp om ett bättre liv. Det är Felicia Losifs egen livsberättelse, nedtecknad och illustrerad av serietecknaren Sara Olauson, initiativtagare till insamlingen "Det kunde varit jag". Den börjar såhär: "Mitt namn är Felicia. Jag sitter där jag sitter. Ibland känns det som om jag växer ihop med marken. Vi som växt ihop med marken. Våra rotträd sträcker sig runt jorden." Andra böcker som lånats flera gånger är *Adrianas val* av Ann Eriksson och Ramona Taikon Melker, som varit elev på skolan, samt utredningen *Romers rätt* liksom biografien över Rosa Taikon samt över musikern Django Reinhardt. Även Gunilla Lundgrens ungdomsbok *Ramiz resa* samt hennes bok om romsk litteraturhistoria, *Svarta rosor* har lånats flera gånger.

Karina Roloff avslutade med att informera att biblioteket är öppet under hela skoldagen för skolans kursdeltagare. För andra är det öppet enligt överenskommelse. Kontakta biblioteket på tel 08-445 39 00 eller mail: info@sundbybergsfolkhogskola.se

Ingrid Jonsson
folkhögskolelärare